

ZNEISTENÁ SPOLOČNOSŤ A JEJ SOCIOLOGICKÉ INTERPRETÁCIE

Zborník abstraktov

R. Džambazovič

R. Hofreiter

M. Mrva

(eds.)

Výročná konferencia
Slovenskej sociologickej spoločnosti pri SAV,
Trnavská univerzita v Trnave
13.-14. septembra 2022

ZNEISTENÁ SPOLOČNOSŤ A JEJ SOCIOLOGICKÉ INTERPRETÁCIE

Zborník abstraktov

Výročná konferencia Slovenskej sociologickej spoločnosti pri SAV,
Trnavská univerzita v Trnave, 13.-14. septembra 2022

Zostavovatelia:

doc. Mgr. Roman Džambazovič, PhD. (Filozofická fakulta, Univerzita Komenského
v Bratislave)

Mgr. Roman Hofreiter, PhD. (Filozofická fakulta, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici)

Mgr. Marianna Mrva, PhD. (Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, v.v.i.)

Odborní recenzenti:

Mgr. Jarmila Androvičová, PhD. (Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov,
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici)

PhDr. Peter Guráň, PhD. (Filozofická fakulta, Trnavská univerzita v Trnave)

Vydala: Slovenská sociologická spoločnosť pri Slovenskej akadémii vied

Klemensova 19, 813 64 Bratislava

www.sociologia.eu.sk

Miesto vydania: Bratislava

Rok vydania: 2022

1. vydanie

Publikácia neprešla jazykovou úpravou. Za obsahovú aj jazykovú stránku abstraktov
zodpovedajú ich autorky a autori.

ISBN 978-80-85447-32-3

Táto publikácia je šírená pod licenciou [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

PROGRAM VÝROČNEJ KONFERENCIE

Zneistená spoločnosť a jej sociologické interpretácie

UTOROK 13.9.2022

I. Sekcia

14:00 - 15:45

Moderuje: Roman Džambazovič (Katedra sociológie FiF UK)

Silvia Capíková (Ústav sociálneho lekárstva a lekárskej etiky LF UK): Sociálna spravodlivosť a kontrola infekčných ochorení v modernej spoločnosti

Marianna Mrva (Sociologický ústav SAV): Dôvera alebo strach? Súvislosti ochoty dodržiavať protipandemické opatrenia počas pandémie Covid-19

Katarína Strapcová (Sociologický ústav SAV): Klimatické zmeny: dilemy vo verejnej mienke

Bohumil Búzik (Sociologický ústav SAV): Zneistenie v neistej spoločnosti

15:00 - 15:25 Diskusia

Prestávka

II. Sekcia

15:45 - 16:45

Moderuje: Roman Hofreiter (Katedra sociálnych štúdií a etnológie FF UMB)

Jakub Hankovský (Katedra sociológie FiF UK): Facebook náš každodenný

Kamil Charvát (Sociologický ústav SAV): Buča: tragédia sociálnych médií

16:15 - 16:30 Diskusia

Prestávka

III. Sekcia

16:45 - 17:50

Moderuje: Peter Guráň (Katedra sociológie FF TU)

Zuzana Kusá a Simona Konečná (Sociologický ústav SAV): Rodina ako najdôležitejšia hodnota. Sociologické poznámky ku skúmaniu hodnôt

Vladimíra Lauko Jacková (Sociologický ústav SAV): Pohľad na rodovo konštruované rodičovstvo v čase neistoty

Roman Džambazovič (Katedra sociológie FiF UK): Rodinné prechody rôznych vekových kohort mladých dospelých na Slovensku

17:30 - 17:50 Diskusia

PROGRAM VÝROČNEJ KONFERENCIE

Zneistená spoločnosť a jej sociologické interpretácie

STREDA 14.9.2022

IV. SEKCIA

9:00 - 10:45

Moderuje: Silvia Miháliková (Sociologický ústav SAV)

Jozef Zagrapan (Sociologický ústav SAV): Faktory spojené s kandidatúrou za krajne pravicové strany v komunálnych voľbách na Slovensku

Miloslav Bahna (Sociologický ústav SAV): Dichotómia občianskej a etnickej definície príslušnosti k národu vo výskume ISSP: Čo sa dozvieme z novej otázky o (ne)možnosti stať sa pravým príslušníkom národa?

Gizela Brutovská (Inštitút edukológie a sociálnej práce FF PU): Empowerment žien z marginalizovaných rómskych komunít

Dominika Černáková (MO SR): Kto je ochotný brániť Slovensko?

10:00 - 10:25 Diskusia

Prestávka

V. SEKCIA

10:45 - 12:10

Moderuje: Daniel Gerbery (Katedra sociológie FiF UK)

Mária Klaučová (Sociologický ústav SAV): Migrácia a priestor mesta: východiská a výskumné prístupy

Silvia Miháliková a Milan Zeman (Sociologický ústav SAV): Kontrola občanov vo verejnom priestore

Martin Fero (Katedra sociológie FF TU): Aktuálne trendy v oblasti požadovaných kompetencií na trhu práce v Slovenskej republike

Martina Porubčinová (Prognostický ústav SAV): Faktory akceptácie a používania inovácií 4.0: empirická štúdia v rámci automobilového sektora v SR

11:45 - 12:10 Diskusia

12:10

Záverečné slovo

Obed

Obsah

Zneistená spoločnosť a jej sociologická analýza	5
Sociálna spravodlivosť a kontrola infekčných ochorení v modernej spoločnosti. <i>Silvia Capíková</i>	6
Dôvera alebo strach? Súvislosti ochoty dodržiavať protipandemické opatrenia počas pandémie Covid-19. <i>Marianna Mrva</i>	7
Klimatická zmena: dilemy vo verejnej mienke. <i>Katarína Strapcová</i>	8
Zneistenie v spoločnosti neistoty. <i>Bohumil Búzik</i>	9
Facebook náš každodenný. <i>Jakub Hankovský</i>	10
Buča – tragédia sociálnych médií. <i>Kamil Charvát</i>	11
Rodina ako najdôležitejšia hodnota. Sociologické poznámky ku skúmaniu hodnôt. <i>Zuzana Kusá, Simona Konečná</i>	12
Pohľad na rodovo konštruované rodičovstvo v čase neistoty. <i>Vladimíra Lauko Jacková</i>	13
Rodinné prechody rôznych vekových kohort mladých dospelých na Slovensku. <i>Roman Džambazovič</i>	14
Faktory spojené s kandidatúrou za krajne pravicové strany v komunálnych voľbách na Slovensku. <i>Jozef Zagrapan</i>	15
Dichotómia občianskej a etnickej definície príslušnosti k národu vo výskume ISSP: Čo sa dozvieme z novej otázky o (ne)možnosti stať sa pravým príslušníkom národa? <i>Miloslav Bahna</i>	16
Empowerment žien z marginalizovaných rómskych komunít. <i>Gizela Brutovská</i>	17
Kto je ochotný brániť Slovensko? <i>Dominka Pažická Černáková</i>	18
Migrácia a verejný priestor mesta: východiská a výskumné prístupy. <i>Mária Klaučová</i>	19
Kontrola občanov vo verejnom priestore. <i>Silvia Miháliková, Milan Zeman</i>	20
Akceptácia a používanie inovácií 4.0 – empirické zistenia v rámci automobilového sektora v SR. <i>Martina Porubčinová, Helena Fidlerová, Martin Fero, Ivana Novotná</i>	21
Aktuálne trendy v oblasti požadovaných kompetencií na trhu práce v Slovenskej republike. <i>Martin Fero</i>	22
Členky a členovia programového a organizačného výboru	23
Fotografie z Výročnej konferencie Slovenskej sociologickej spoločnosti pri SAV	24

Zneistená spoločnosť a jej sociologická analýza

V poslednom období sa do krátkeho času, ale s o to väčšou intenzitou, skoncentrovali udalosti, o ktorých sme si mysleli, že patria do predchádzajúceho storočia. Ostatné dva roky sme prežili v situácii pandémie, z nej vyplývajúcich karantén a pod vplyvom obmedzení dovtedajšieho ekonomického a sociálneho života. Popri tom sa do životov v Európe prinavrátilo ďalšie strašidlo, o ktorom sme si mysleli, že sme ho zanechali v minulosti – vojna. Aj keď tieto udalosti pútali a pútajú našu bezprostrednú pozornosť, na ich pozadí neprestali prebiehať ekonomické či technologické zmeny. Čoraz viac sa život ľudí v súčasnej spoločnosti spája so sociálnymi sieťami, ktoré slúžia ako platforma komunikácie, ale aj ako zosilňovač hnevu a nespokojnosti. Pod vplyvom technologických zmien – tak ako to bolo aj vždy doteraz – sa mení aj svet práce, stáva sa z mnohých hľadísk neistým a extrémne premenlivým. V neposlednom rade sa naše spoločnosti musia pripravovať aj na zmeny vyvolané meniacou sa klimatickou situáciou.

Je zrejmé, že všetky tieto skutočnosti vyvolávajú tlak na existujúce sociálne inštitúcie a vedú k ich modifikovaniu, formujú sa nové podoby politickej polarizácie a prebiehajúce zmeny opätovne upriamujú našu pozornosť na význam dôvery v spoločnosti. Zároveň sa tieto udalosti rozdielnym spôsobom dotýkajú jednotlivých sociálnych kategórií obyvateľstva či už podľa ich triednej pozície alebo podľa generáčnej príslušnosti.

V istom zmysle tak naše spoločnosti opätovne zažívajú situáciu, v ktorej existujúci sociálny poriadok a spôsob života prechádza turbulentnou zmenou. Kontúry doterajšieho sociálneho poriadku sú stále viditeľné, ale zrejmé je aj to, že podoba spoločnosti bude v nasledujúcich obdobiach odlišná a nastane v mnohých oblastiach modifikácia. Môžeme povedať, že naša spoločnosť a ľudia v nej sú zneistení vo viacerých oblastiach. Pred sociológiou sa preto vynárajú dôležité úlohy: porozumieť teoreticky aj metodologicky tejto situácii a interpretovať jej príčiny a dôsledky.

Príspevky, ktoré odznali na Výročnej konferencii Slovenskej sociologickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied, a ktorých abstrakty ponúka táto publikácia, reagujú svojimi témami a zameraním na vyššie spomínané skutočnosti. Konferencia sa konala na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave v septembri 2022 a chceme v mene všetkých zúčastnených poďakovať všetkým, ktorí sa spolupodieľali na jej organizácii a zdarnom priebehu.

Zostavovatelia zborníka abstraktov

Sociálna spravodlivosť a kontrola infekčných ochorení v modernej spoločnosti

Social justice and control of contagious diseases in a modern society

Mgr. et Mgr. Silvia CAPÍKOVÁ, PhD.

Lekárska fakulta Univerzity Komenského

Spôsob života v industrializovaných, moderných spoločnostiach sa prejavil na zmene spektra ochorení v 20. storočí. V medzivojnovom období medzi tzv. sociálne choroby patrili okrem infekčných aj ochorenia ako diabetes. Epidémie letálnych ochorení v 20. a 21. storočí, ako chrípka, AIDS, Zika, SARS nám však pripomínajú, že kontrola infekčných ochorení je dlhodobou výzvou. Nerovnomerný výskyt ochorení ovplyvňujú virulencia, spôsob prenosu a dĺžka inkubačnej doby, ale aj faktory, označované ako proximálne a distálne sociálne determinanty zdravia. Antropológ M. Singer začiatkom 90. rokov minulého storočia použil koncept syndémie, aby vysvetlil prekrývajúce sa a posilňujúce sa účinky abúzu návykových látok, násilia a HIV medzi ženami z etnických menšín. Poukázal, že chudoba a marginalizácia zvyšuje pravdepodobnosť, že jedna epidémia prispeje k inej epidémii, čím sa zväčší účinok na konkrétnu populáciu. Teória syndémie zohľadňuje komorbidity (napr. podvýživa a TBC, obezita a Covid-19), ale tiež interakciu rôznych podôb sociálnej patológie s patogenézou v biologickom zmysle. Teória syndémie môže slúžiť ako východiskový rámec pre lepšie pochopenie sociálnych procesov a sociálnej odpovede na epidémie v minulosti i súčasnosti. Epidémie a syndémie a ich drastické dopady akcentujú nie len význam individuálnej zodpovednosti za zdravie, ale aj význam sociálnej spravodlivosti. Distribúcia rizík v spoločnosti musí byť sprevádzaná hľadaním lepších spôsobov organizácie spoločnosti a deľby práce, ako aj hľadaním primeranejších spôsobov prerozdeľovania spoločenských zdrojov a zmierňovaním anomických tendencií. Je preto nevyhnutné dôsledne implementovať princíp odbornosti v riadení rizík, aby kontrola infekčných ochorení v spoločnosti bola založená na expertnom poznaní so zapojením širokej škály odborníkov.

Kontakt: silvia.capikova@fmed.uniba.sk

Príspevok vznikol v rámci riešenia výskumnej úlohy podporenej projektom VEGA 2/0122/21.

Dôvera alebo strach? Súvislosti ochoty dodržiavať protipandemické opatrenia počas pandémie Covid-19

Trust or fear? The context of the willingness to comply with anti-pandemic measures during the Covid-19 pandemic

Mgr. Marianna MRVA, PhD.

Sociologický ústav SAV, v. v. i.

Počas pandémie Covid-19 bolo z hľadiska zamedzenia šírenia vírusu kľúčové, či sú obyvatelia ochotní rešpektovať zavedené opatrenia, ako napríklad povinnosť nosenia rúška na verejnosti, zákaz hromadných podujatí, či odporúčanie obmedziť spoločenské kontakty na minimum. Podľa empirickej literatúry hrajú v dodržiavaní týchto opatrení kľúčovú úlohu pocit ohrozenia vírusom a dôvera v inštitúcie. Cieľom príspevku je preskúmať, do akej miery súviseli tieto faktory s ochotou dodržiavať protipandemické opatrenia na Slovensku na začiatku, v strede a na konci roka 2021. Pri hľadaní odpovede na túto výskumnú otázku som vychádzala z troch prierezočných výskumov realizovaných v rámci série výskumov „Ako sa máte, Slovensko?“. Z výsledkov lineárnej regresnej analýzy vyplýva, že pocit ohrozenia koronavírusom, dôvera vo vedecké inštitúcie a dôvera vo vládu signifikantne súviseli s ochotou dodržiavať opatrenia počas všetkých troch sledovaných období. Na základe týchto zistení môžeme usúdiť, že budovanie, resp. udržanie dôvery vo vládu a vo vedecké inštitúcie môže byť kľúčové k zvládnutiu situácií, akou bola pandémia Covid-19.

Kontakt: marianna.mrva@savba.sk

Príspevok vznikol v rámci projektov APVV-18-0218 Blízki príbuzní? Slovensko a Česko v kontexte medzinárodných komparatívnych výskumov 100 rokov od ČSR a VEGA 2/0068/22 Spoločenské súvislosti všeobecnej a inštitucionálnej dôvery na Slovensku.

Klimatická zmena: dilemy vo verejnej mienke

Climate change: dilemmas in public opinion

Mgr. Katarína STRAPCOVÁ, PhD.

Sociologický ústav SAV, v. v. i.

Aj keď v roku 2021 v spoločnosti stále dominovali najmä problémy globálnej pandémie ochorenia Covid-19, bolo možné sledovať zvýšený záujem o tému klimatických zmien a udržateľnosti (klimatická konferencia Glasgow 2021, správa IPCC 2021). Negatívne dopady súvisiace s destabilizáciou klímy boli v médiách komentované počas celého roka a spájané predovšetkým s vyskytujúcimi sa prírodnými katastrofami. Možno konštatovať, že následky poškodzovania prírody, ktoré Ulrich Beck pomenúva ako „zadné schodište vedľajších účinkov industriálnej spoločnosti“, „čierny pasažier konzumu“ alebo „neurčitá šedá zóna rizík“ sa dnes stali už citeľným a priamym rizikom. V analýze som sa prostredníctvom dát z výskumov a medzinárodného porovnania zamerala na skúmanie toho, ako sa vyšší mediálny záujem o klimatické zmeny premieta do názorov obyvateľov – konkrétne aké hlboké sú ich obavy v súvislosti s prebiehajúcimi klimatickými zmenami a ako optimisticky či pesimisticky sa pozerajú na ciele, ktoré si krajiny v EÚ stanovujú v súvislosti s bojom proti klimatickým zmenám. Obavy obyvateľov v súvislosti s klimatickými zmenami, a tiež skúmanie prejavov podpory verejnosti pre zelenú ekonomiku umožnili poukázať na niekoľko spoločných črt, ktoré majú naši respondenti a obyvatelia v EÚ spoločné. Potvrďuje sa, že obyvatelia vnímajú negatívne dôsledky spájané s klimatickými zmenami a sú vážne znepokojení. Osem z desiatich obyvateľov na Slovensku vníma klimatické zmeny ako veľmi vážny problém. Zároveň pri hodnotení globálnych hrozieb a rizík pre vývoj spoločnosti, v odpovediach nachádzame tri hlavné skupiny obáv: 1. obavy v súvislosti s pandémiou, 2. ekonomické obavy (chudoba, ekonomická situácia) a 3. environmentálne obavy (klimatické zmeny, zhoršovanie stavu prírody, dopady znečistenia na zdravie).

Kontakt: katarina.strapcova@savba.sk

Príspevok na konferencii prezentuje výsledky práce na projekte VEGA 2/0120/20 Subjektívne vnímanie hodnoty životného prostredia na Slovensku a na projekte APVV-15-0653 Hodnoty v dynamike spoločenských zmien na Slovensku a v Európe (HODYSE).

Zneistenie v spoločnosti neistoty

Uncertainty in a society of uncertainty

PhDr. Bohumil BÚZIK, PhD.

Sociologický ústav SAV, v. v. i.

V úvode autor upozorňuje na potrebu rozlišovať medzi neistou spoločnosťou a spoločnosťou neistoty. Pojem neistá spoločnosť súvisí so spochybnením užitočnosti pojmu spoločnosť, ako analytickej kategórie. Súčasné spoločnosti sú neisté a v stálom pohybe. Stráca sa v nich ich pôvodná jednota a prehľadnosť. Stav ich neistoty vystihuje Baumanov pojem tekutosť. Netýka sa iba neustálej zmeny, ale aj straty viery, že cesta po ktorej postupujeme má nejaký koniec, nejaký stav novej dokonalosti. Aj keď súčasné zneistenie môže všeobecne súvisieť s uvedomovaním si tohto stavu spoločnosti, v konkrétnom prípade sa zneistenie spája so skoncentrovaním do krátkeho času takých udalostí ako pandémie Covid-19, vojna na Ukrajine, klimatická zmena, rast inflácie a energetická kríza. Spoločné pre tieto udalosti je, že prekračujú naše hranice a sú súčasťou procesu globalizácie. Vedie to k strate schopnosti plne kontrolovať dianie vo vlastnej krajine, čo prispieva k zneisteniu. V globalizácii sú fakty priestorovo a časovo oddelené a k ich kauzálnemu spojeniu dochádza v procese ich interpretácie. Zdroj zneistenia sa teda týka problému vedenia, tak ako tento problém chápe Ulrich Beck v súvislosti s rizikovou spoločnosťou. Pocit neistoty vyplývajúci z vedenia súvisí s tým, že vysvetľovanie vyššie uvedených udalostí sa opiera o argumenty vychádzajúce z protirečivých, pravdepodobnostných a provizórnych interpretácií, z ktorých žiadna nemá monopol na pravdu.

Kontakt: bohumil.bohuzial@gmail.com

Príspevok na konferencii prezentuje výsledky práce na projekte VEGA 2/0120/20 Subjektívne vnímanie hodnoty životného prostredia na Slovensku a na projekte APVV-15-0653 Hodnoty v dynamike spoločenských zmien na Slovensku a v Európe (HODYSE).

Facebook náš každodenný

Our daily Facebook

Mgr. Jakub HANKOVSKÝ

Katedra sociológie, Filozofická fakulta

Univerzita Komenského v Bratislave

Facebook je najpopulárnejšie sociálne médium na Slovensku. S viac než 3 miliónmi užívateľov a zvyšujúcou sa popularitou medzi marketérmi, ale aj politikmi a inštitúciami sa z neho stal relevantný komunikačný kanál a informačný zdroj s nezanedbateľným vplyvom na verejný diskurz a verejnú mienku. Už Manuel Castells upozornil na to, že nástupom komunikačných možností spojených s internetom a neskôr sociálnymi médiami sa z mnohých stali konzumenti a zároveň producenti informácií. Ralf Shroeder upozorňuje na to, že obmedzená schopnosť pozornosti ľudí umožňuje presadiť sa agendám, či ideologickým smerom, ktorých obsah obišiel kontrolné mechanizmy tradičných médií. Pre mnohých ľudí na Slovensku je Facebook každodennou súčasťou ich života. Podľa Eurobarometra (2022) 43 % online populácie Slovenska deklaruje, že využíva sociálne médiá ako zdroj informácií a 20 % dôveruje informáciám, ktoré tam nájde. Z doterajšej teoretickej aj aplikovanej skúsenosti sociológov vyplýva, že diskurz na Facebooku nie je odrazom postojov populácie, ale zrkadlom postojov a nálad na platforme, ktorá je mnohými využívaná ako zdroj informácií a do istej miery má vplyv na formovanie postojov a rozhodnutí v mnohých oblastiach života jej užívateľov. Je preto potrebné ho skúmať napriek tomu, že neexistuje konsenzus na tom, akým spôsobom môže sociológia benefitovať z dát, ktoré užívatelia sociálnych médií svojou činnosťou produkujú. Už dnes poznáme väčšinu bariér spojených s ich analýzou a disponujeme stovkami štúdií venujúcim sa Facebooku ako predmetu výskumu, či využívajúcich dáta Facebooku pri skúmaní rozličných tém a otázok. Zostáva nám postupne hľadať spôsoby ich prekonania a vytvorenie zlatého štandardu prístupu k analýze a interpretácii tohto typu dát.

Kontakt: hankovsky1@uniba.sk

Buča – tragédia sociálnych médií

Buča – the tragedy of social media

Mgr. Kamil CHARVÁT

Sociologický ústav SAV, v. v. i.

Ukrajinské mesto Buča začalo byť začiatkom apríla roku 2022 označované aj za novú Srebrenicu. Počas takzvanej špeciálnej vojenskej operácie tam ruskí okupanti hromadne zabíjali a mučili civilistov. Okrem počtu obetí však odlišuje Srebrenicu od Buči ešte jeden veľmi dôležitý fakt – na Ukrajine sa zabíjalo v digitálnej dobe, a tak sme správy o charaktere a rozsahu masakry mohli sledovať prakticky v reálnom čase, v prostredí sociálnych médií a bezprostredne vyjadrovať svoje pocity a komentovať. Práve tragédia v Buči umožnila analyzovať doposiaľ prehliadanú funkcionálnosť sociálnej siete Facebook – reakcie fanúšikov prostredníctvom emotikonov. Vzhľadom na tragický charakter udalosti sa očakával zvýšený podiel reakcií Love a Care.

Analýza bola rozdelená do troch fáz. V prvej sa počas mája 2022 zbierali online dáta z postov týkajúcich sa tragédie v Buči na Facebookových stránkach slovenských spravodajských médií (TA3, Aktuality, Sme, Denník N, Správy RTVS, HN, Pravda). V rámci 168 identifikovaných postov sa analyzovalo celkovo 89 708 reakcií. Zaujímavým výsledkom je až priemerný 33 % podiel reakcie HAHA. Najvyšší podiel HAHA sa nachádzal pod postami denníku Pravda (52,2 %) a televízie TA3 (50,6 %), najmenší bol na Denníku N (3 %). V druhej fáze sa uskutočnili rozhovory so social media managermi stránok TA3, Správa RTVS a Denník N. Výsledok naznačuje, že vyšší podiel reakcií HAHA súvisí s nižšou mierou community managementu, teda aktívneho moderovania príspevkov (mazanie, blokovanie, odpovedanie).

V tretej fáze sa prostredníctvom metódy topic modelling (latent dirichlet allocation) analyzoval obsah celkovo 20 000 komentárov, ktoré sa nachádzali pod postmi. Z výsledných 19 topikov bolo použiteľných päť: propaganda, propaganda klame, ruský trol, ukrajinskí fašisti, TA3 zdieľa hoaxy. Výsledok naznačuje, že reakcie HAHA pri postoch o Buči súvisia s nedôverou interagujúcich s oficiálnym naratívom o udalostiach.

Na záver treba povedať, že zámerom výskumu bolo v prvom rade preskúmať nové možnosti získavania a analýzy dát, ktoré poskytujú sociálne siete. Otázkami, ktorým sa autor v budúcnosti chce venovať je komparácia s reakciami v ČR, prípadne s reakciami na slovenských alternatívnych médiách.

Kontakt: kamil.charvat@savba.sk

Rodina ako najdôležitejšia hodnota. Sociologické poznámky ku skúmaniu hodnôt

Family as the most important value. Sociological notes on values studies

PhDr. Zuzana KUSÁ, CSc.

Mgr. Simona KONEČNÁ

Sociologický ústav SAV, v. v. i.

Výber témy príspevku sčasti reaguje na zneužívanie zistení reprezentatívnych výskumov hodnotových orientácií v politických debatách. Väčšmi ho však vedú dve otázky či potreby. Je to jednak potreba intenzívnejšie premýšľať o podkladových koncepciách výskumov hodnôt (ako sú teórie Shaloma Schwartz, Rolanda Ingleharta a Abrahama Maslowa) a rizikách ich častého simplictného výkladu) a tiež potreba ukázať, ako môže kvalitatívny výskum životopisných rozprávání poskytnúť objasnenie podôb a spôsobov prežívania vysokej dôležitosti rodiny. Odpoveď na túto otázku sa pokúsime sformulovať na základe analýzy z perspektívy sociologických koncepcií, ktoré zdôrazňujú úlohu interakcie a zážitkov autonómnej pôsobnosti pre prežívanie sebaúcty ako jednej z kľúčových hodnôt ľudskej existencie (E. Goffman, V. Gecas, M. Schwalbe, M. Nussbaum). Ukážeme, že pre manuálne pracujúcich ľudí s obmedzenou autonómiou v pracovnom procese poskytuje praktické zabezpečovanie každodenných potrieb domácnosti jeden z mála priestorov pre autenticitu a vlastnú pôsobnosť. V prostredí rodiny tiež (a nielen manuálne pracujúci) zažívame často viac uznania a posilňovania sebaúcty ako v iných oblastiach života. Naznačíme tiež, že z tejto perspektívy hrá významnejšiu úlohu charakter interakcií, a nie kompozícia osôb, medzi ktorými prebiehajú.

Kontakt: zuza.kusa@savba.sk; simona.konecna@savba.sk

Príspevok vznikol vďaka podpore projektu VEGA 2/0120/20 Subjektívne vnímanie environmentálnych hodnôt na Slovensku.

Pohľad na rodovo konštruované rodičovstvo v čase neistoty

The view of gender constructed parenting in times of uncertainty

Mgr. Vladimíra LAUKO JACKOVÁ

Sociologický ústav SAV, v. v. i.

V modernej spoločnosti do určitej miery ovplyvňuje fungovanie rodinného života rodové usporiadanie. Rodičovstvo je praktizované v intenciách tendencií individualizmu a súčasne zaťažené rodovou asymetriou vzťahov. Vonkajší inštitucionálny rámec môže naďalej rodové stereotypy priamo, či nepriamo reprodukovat'. Aktuálne roly žien a mužov v rodinnom živote sú premenlivé, čo ale nie je striktne popretím ženského a mužského princípu. Dynamický proces rozkolísal usporiadanie rolí, čím sa modifikuje náplň materstva a otcovstva. A práve v čase neistoty spôsobenej najmä pandémiou Covid-19 sa stretávame s udalosťami, ktoré svojimi sprievodnými opatreniami a obmedzeniami môžu dynamicky a významne meniť spôsoby rodového konštruovania (napr. rodové dopady krízy, feminizácia pandémie) rodičovstva v každodennosti, a tým meniť celkovú kvalitu života žien/matiek a mužov/otcov. V súvislosti so sociálnou izoláciou sa zintenzívnil spor o rodové roly práve v súkromnej sfére. Otázne ostáva, aký dopad to bude mať na premenu rodovej kultúry a deľby práce v rodinách v čase neistoty, a či sa rodové nerovnosti v rodičovstve prehĺbia alebo sa budú ich hranice rozvoľňovať.

Kontakt: vladimira.jackova@savba.sk

Rodinné prechody rôznych vekových kohort mladých dospelých na Slovensku

Family transitions of different age cohorts of young adults in Slovakia

doc. Mgr. Roman DŽAMBAZOVIČ, PhD.

Katedra sociológie, Filozofická fakulta

Univerzita Komenského v Bratislave

Na základe analýzy údajov European Social Survey (ESS 9, realizovaný na Slovensku v roku 2019) a dostupných štatistických údajov zachytávajúcích rodinné prechody boli identifikované charakteristické znaky rodinných dráh troch vybraných vekových kohort na Slovensku. Pri rodinných tranzíciách boli analyzované nasledujúce udalosti: odchod od rodičov (rezidenčné osamostatnenie sa), prvé partnerské spolužitie (nezosobášené spolužitie), vstup do manželstva a rodičovstvo (narodenie prvého dieťaťa). Rodinné prechody sa vo všeobecnosti posúvajú do neskoršieho obdobia života mladých dospelých, čo znamená aj predĺženie prechodu do dospelosti a postupné utváranie novej životnej etapy – vynárajúcej sa dospelosti (J. J. Arnett). Výsledky analýzy potvrdili, že u neskoršie narodených vekových kategórií už nie je tak typická koncentrácia rodinných prechodov do krátkeho časového súbehu a do pomerne mladého veku, čo bolo ešte charakteristické pre obdobie socializmu. Predchádzajúci skoro univerzálne platný generačný design rodinnej dráhy s črtami štandardizácie a nízkej variability sa premenil. Dochádza k diferencovanejším podobám rodinných štartov a k de-štandardizácii rodinných dráh u najmladšej vekovej kohorty. Skúsenosť so skúmanými rodinnými prechodmi má odlišný podiel mladých ľudí z najmladšej vekovej kohorty do 35 rokov svojho života ako zo starších vekových kohort. Vzorce životných dráh charakterizujú už menšie časti populácie a časovanie prechodov je rozmanitejšie.

Kontakt: roman.dzambazovic@uniba.sk

Príspevok vznikol v rámci projektu APVV-18-0218 Blízki príbuzní? Slovensko a Česko v kontexte medzinárodných komparatívnych výskumov 100 rokov od ČSR.

Faktory spojené s kandidaturou za krajne pravicové strany v komunálních volbách na Slovensku

Factors associated with candidacy for far-right parties in municipal elections in Slovakia

Mgr. Jozef ZAGRAPAN, PhD.

Sociologický ústav SAV, v. v. i.

Prezentovaný výskum sa zameriava na kandidátov krajne pravicových strán Ľudová strana Naše Slovensko a Ľudová strana Pevnosť Slovensko a skúma faktory, ktoré vplývajú na rozhodnutie kandidovať za krajinú pravicu. Výskum využíva manuálne zozbierané dáta o viac ako 37 tisíc kandidátoch v komunálnych voľbách v roku 2018 zo všetkých slovenských obcí. Výsledky viacúrovňovej logistickej regresnej analýzy, ktorá kombinuje dostupné individuálne charakteristiky kandidátov z kandidátnych listín (pohlavie, vek, vzdelanie, nezamestnanosť) a charakteristiky obcí (výška nezamestnanosti, podiel rómskej menšiny, podiel maďarskej menšiny, veľkosť obce, výsledok ĽSNS v predchádzajúcich voľbách), ukazujú, že za krajne pravicové strany v komunálnych voľbách na Slovensku kandidujú prevažne mladší kandidáti, muži a kandidáti s nižším vzdelaním. Naopak, menšia pravdepodobnosť kandidatúry je v obciach s vyšším podielom maďarskej menšiny. Výsledky výskumu tak potvrdzujú istú podobnosť charakteristík kandidátov s voličmi krajnej pravice na Slovensku (Bahna, Zagrapan 2020). Na druhej strane, faktory ako nezamestnanosť alebo podiel rómskej menšiny, ktoré boli v minulých výskumoch spojené s podporou ĽSNS, sa v tomto prípade nepreukázala.

Kontakt: jozef.zagrapan@savba.sk

Dichotómia občianskej a etnickej definície príslušnosti k národu vo výskume ISSP: Čo sa dozvieme z novej otázky o (ne)možnosti stať sa pravým príslušníkom národa?

The civic-ethnic dichotomy and the being truly national question battery: What can we learn from a separate question on the (im)possibility to become a true national?

Ing. Mgr. Miloslav BAHNA, PhD.

Sociologický ústav SAV, v. v. i.

Príspevok sa zameriava na skúmanie dichotómie etnickej a občianskej definície príslušnosti k národu, ktorá je jednou z najviac analyzovaných otázok v module ISSP Národná identita. V analýzach sa opakovane objavuje problém ako ponúkané kritériá príslušnosti k národu zatriediť ako definičné črty občianskej alebo etnickej definície príslušnosti k národu. Aj v prípade zdanlivo uspokojivého priradenia jednotlivých charakteristík ako etnických alebo občianskych, analýza za individuálne krajiny odhalí, že takéto priradenie nie je stabilné. Možným vysvetlením tejto nejednoznačnosti je odlišný kontext, v ktorom respondenti odpovedajú. Osoba, ktorá aspiruje na to, aby sa stala pravým príslušníkom toho-ktorého národa môže byť migrant, člen diaspóry v zahraničí, prípadne príslušník autochtónnej národnostnej menšiny. Tento kontext sa môže v čase aj meniť. Príspevok používa dáta z pretestu modulu ISSP 2023 realizovaného na Slovensku, Filipínach, v Rakúsku a USA. Analýza ukazuje, ako sa je možné pomocou otázky kontrastujúcej možnosť stať sa príslušníkom národa na základe prejavenej snahy a požiadavku sa ako príslušník národa už narodiť tejto nejednoznačnosti vyhnúť. V prípade niektorých kritérií príslušnosti k národu je jasná väzba na odpoveď respondenta na otázku o (ne)možnosti stať sa príslušníkom národa. V prípade iných požiadaviek sa však ukazuje, že môžu v jednej krajine slúžiť na identifikáciu etnickej definície národa, kým v inej slúžia ako definičný znak občianskej definície. Ak sa podarí správne identifikovať respondentov, ktorí sa prikláňajú k etnickej definícii príslušnosti k národu, platí, že ich pohľady sú zároveň viac xenofóbne a nacionalistické ako pohľady ľudí, ktorí sa priklonili k občianskej definícii príslušnosti k národu.

Kontakt: miloslav.bahna@savba.sk

Podporené Agentúrou na podporu výskumu a vývoja v rámci grantu APVV-18-0218.

Empowerment žien z marginalizovaných rómskych komunít

Empowerment of women from marginalized Roma

Mgr. Gizela BRUTOVSKÁ, PhD.

Inštitút edukológie a sociálnej práce, Filozofická fakulta

Prešovská Univerzita v Prešove

Cieľom príspevku je predstaviť výsledky kvantitatívneho výskumu realizovaného v dvoch rómskych komunitách Dobšiná a Veľký Krtíš. Zámerom výskumu bolo zmapovať ambície a príležitosti (rôzne druhy kapitálu – individuálny, finančný, sociálny, ľudský, prírodný) rómskych žien žijúcich v týchto komunitách a zistiť, čo (kto) im pomáha a hlavne akým spôsobom zlepšiť ich status a životné podmienky. Jednotlivca možno ponímať ako vlastníka rôznorodých sociálnych a kultúrnych znakov ovplyvňujúcich jeho možnosti fungovania v sociálnych vzťahoch a jeho sociálnu začleniteľnosť. Tieto znaky tvoria vstupný „kapitál“, s ktorým jednotlivec vstupuje do sociálnej výmeny. Utvára sa v priebehu života jednotlivca a je ovplyvnený aj sociálnymi podmienkami a vzťahmi, v ktorých vyrastá. Kapitál tak možno vnímať ako to, čo výrazne determinuje postavenie jednotlivca (zvlášť rómskej ženy) v komunite, a vo výskume sa stal aj základom pre interpretáciu výsledkov. V Dobšinej základom individuálneho kapitálu respondentiek bola ich hrdosť na to, že sú Rómky. O rozdelení príjmov rozhodujú väčšinou spolu s partnerom. Zaujímavé bolo, že súčasťou ich rodiny (prevažne vnímanej ako nukleárna) nie sú len pokrvní príbuzní, ale tiež ľudia, ktorí im pomáhajú zvonku. Vo Veľkom Krtíši u respondentiek individuálny kapitál v podobe hrdosti na to, že sú Rómky, je spojený s ich samostatnosťou a schopnosťou postarať sa o rodinu. Paradoxne sa ukázalo, že čím má rodina vyšší príjem, tým je väčšia pravdepodobnosť, že o ňom respondentky nemôžu rozhodovať samé. Naopak v prípade nízkeho príjmu, boli respondentky tie, ktoré prebrali zodpovednosť za "prežitie" rodiny. Strata sily širokej tradičnej rodiny sa v tomto prípade ukazuje ako výhoda (priestor na osamostatnenie sa), ale tiež nevýhoda (absencia istoty v podobe pomoci). Existuje úzke prepojenie medzi generáciou starých rodičov a vnúčat, keď jedni poskytnú bývanie a starostlivosť o deti a druhí zabezpečujú finančnú sebestačnosť.

Kontakt: gizela.brutovska@unipo.sk

Príspevok vznikol v rámci projektu UPre ženy: postavenie a empowerment žien vo vybraných marginalizovaných rómskych komunitách pod gesciou Karpatskej nadácie a vďaka finančnej podpore Veľvyslanectva Holandského kráľovstva, Bratislava a Britského veľvyslanectva v Bratislave.

Kto je ochotný brániť Slovensko?

Who is willing to defend Slovakia?

PhDr. Dominika PAŽICKÁ ČERNÁKOVÁ

Ministerstvo obrany SR

Kto je ochotný brániť Slovensko? Otázka, ktorú by naša spoločnosť ešte pred niekoľkými mesiacmi považovala za neaktuálnu a možno aj „prežitú“. Dnes však žiaľ pod vplyvom udalostí v bezpečnostnom prostredí Európy, a najmä v tesnej blízkosti hraníc Slovenska, nabrala na vážnosti a názory verejnosti v tejto oblasti môžu predstavovať pre obranu Slovenska jeden z kľúčových faktorov. Cieľom príspevku bolo na základe sekundárnej analýzy vybraných dát z reprezentatívneho výskumu verejnej mienky Ministerstva obrany SR z roku 2021 identifikovať významné charakteristiky respondentov, ktorí sú ochotní brániť Slovensko a poukázať na tendencie verejnosti v tejto oblasti. Podľa vybraných charakteristík sú ochotní brániť Slovensko rovnako muži aj ženy, v strednom veku, s vyššími príjmami, z obcí do 5.000 obyvateľov. Pri tejto skupine respondentov sa ukázalo, že neprežívajú výrazné pocity strachu, deklarujú hrdosť na svoje občianstvo a taktiež pozitívny vzťah k témam obrany a bezpečnosti, pričom pri väčšine z nich absentuje skúsenosť s vojenským prostredím. Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že väčšia časť verejnosti preukazuje ochotu brániť Slovensko v prípade vojenského napadnutia našej krajiny, pričom je však kľúčový spôsob zapojenia sa do obrany – so zbraňou či bez zbrane. Práve pri možnosti zapojiť sa do obrany bez zbrane, teda inými pomocnými činnosťami, sa ukázala vyššia ochota brániť Slovensko (65 %), čo predstavuje jasnú tendenciu verejnosti inklinovať k nenásilným a nevojenským spôsobom obrany bez použitia zbrane.

Kontakt: dominika.cernakova@mod.gov.sk, d.cernakova.d@gmail.com

Migrácia a verejný priestor mesta: východiská a výskumné prístupy

Migration and public space: a methodological framework

Ing. arch. Mária KLAUČOVÁ

Sociologický ústav SAV, v. v. i.

Fenomén migrácie dlhodobo ovplyvňuje nielen európske metropoly, ale aj menšie mestá. Migračné pohyby z rôznych období a častí sveta (západný Balkán, Blízky Východ, severná, subsaharská Afrika, Ázia), alebo tie, ktoré v posledných mesiacoch cítime na Slovensku najintenzívnejšie v súvislosti s vojnou na Ukrajine, pre mestá predstavujú výzvy ekonomické, sociálne, kultúrne, náboženské, integračné, ale aj priestorové či urbanistické. Spôsoby, akými sa k nim mestá stavajú, určujú, či ich vnímajú ako problémy, alebo naopak ako impulzy rozvoja. Výskum vplyvov migrácie a medzinárodnej mobility na rozvoj súčasných miest predstavuje čoraz významnejšiu oblasť skúmania v európskej urbánnej sociológii, o čom svedčia bibliografické analýzy (Turhan, Ayatac 2021). Predmetom záujmu nie sú len vzťahy medzi jedincami a skupinami v mestách, ale takisto priestorové súvislosti a väzby vo fyzickom prostredí mesta. Na príkladoch realizovaných výskumov v európskych mestách príspevok prezentuje teoretické a metodologické rámce výskumu „multietnických ulíc“. Zaoštie na tento fenomén dopĺňa klasické teórie priestorovej integrácie, ktoré vnímajú koncentráciu imigrantov v jednej lokalite mesta ako negatívny jav (Park 1926). Možno túto priestorovú koncentráciu v multietnických uliciach považovať za spôsob, akým sa postupne imigranti stávajú súčasťou mesta? Sociologický výskum konkrétnej ulice (alebo lokality) v konkrétnom meste prezentujem ako viacvrstevnú analýzu materiálneho a sociálneho priestoru. Ten je formovaný rôznymi faktormi: históriou (krajiny a mesta), polohou v meste (lokalita), fyzickým priestorom konkrétnej ulice (materialita), funkciou (využitie priestoru) a v neposlednom rade užívateľmi. Metodologické prístupy zahŕňajú jednak klasické nástroje ako dotazníky a rozhovory s predstaviteľmi rôznych inštitúcií a užívateľmi pôsobiacimi v skúmanej lokalite. Dôležitou a inovatívnou súčasťou výskumu však môže byť aj mapovanie konkrétnych mestských situácií a konfigurácií: spoločenských (ľudí a aktivít) či priestorových (budov a mestských priestorov).

Kontakt: maria.klaucova@savba.sk

Kontrola občanov vo verejnom priestore

Control of citizens in public space

Prof. PhDr. Silvia MIHÁLIKOVÁ, PhD.

Mgr. Milan ZEMAN

Sociologický ústav SAV, v.v.i.

V súčasnosti sa zvyšuje dohľad a sledovanie jednotlivcov a skupín prostredníctvom kamier, a iných technologických zariadení. Toto monitorovanie je zdôvodňované záujmom verejných inštitúcií garantovať bezpečnosť občanov. Prispievajú k tomu aj samotní jednotlivci zverejňovaním svojich aktivít a názorov na sociálnych sieťach. Teoretické koncepcie fungovania demokratického štátu sa v súčasnosti zaoberajú optikou „sledovania zdola“ (sousveillance), teda sledovaním tých, ktorí vládnu, ale aj „sledovaním zhora“ (surveillance), teda kontrolou občanov zo strany vládnucich, pričom podstatne viac pozornosti sa v akademickej literatúre venuje sledovaniu zhora, čo potvrdzujú aj v príspevku použité dáta z Výskumu európskych hodnôt (EVS).

Rôzne formy a podoby sledovania v spoločnosti spolu s možnosťami prehlbovania transparentnosti konania štátnych orgánov sa dostávajú do popredia v rámci akademického diskurzu, ako aj reálnej politiky. V príspevku nadväzujeme na dáta z výskumu EVS 2017, ktoré sú zamerané na monitorovanie ľudí vo verejnom priestore, v prostredí internetu, ako aj zber informácií o obyvateľoch bez ich vedomia. V súvislosti s pandémiou Covid-19 pristúpili vlády mnohých krajín k rôznym typom obmedzujúcich opatrení, ktoré boli spochybňované z hľadiska porušovania práv občanov. S odstupom času verejnosť reaguje kritickejšie na prijaté opatrenia, ktoré zachytili aj niektoré výskumy.

Rozširuje sa mobilný dohľad a sledovanie polohy, čo znamená, že časové a priestorové súradnice našich životov sú čoraz viac monitorované – dohľad je čoraz viac zakotvený v každodennom prostredí ako sú budovy, vozidlá a aj naše domovy – napr. diaľkové ovládania elektrospotrebičov. Vyššia miera akceptácie monitorovania ľudí môže súvisieť s prijatím kultúry dozoru / dohľadu. Ide o nový typ kultúry v rámci ktorej považujeme za normálne, že nás niekto sleduje.

Kontakt: silvia.mihalikova@savba.sk, milan.zeman@savba.sk

Projekty, v rámci ktorých príspevok vznikol: APVV-15-0653 Hodnoty v dynamike spoločenských zmien na Slovensku a v Európe (HODYSE), APVV-18-0218 Blízki príbuzní? Slovensko a Česko v kontexte medzinárodných komparatívnych výskumov 100 rokov od ČSR, VEGA 2/0120/20 Subjektívne vnímanie hodnoty životného prostredia na Slovensku.

Akceptácia a používanie inovácií 4.0 – empirické zistenia v rámci automobilového sektora v SR

*Acceptance and use of innovations 4.0 – empirical findings in
automotive sector in Slovak Republic*

Mgr. Martina PORUBČINOVÁ, PhD.

Ing. Helena FIDLEROVÁ, PhD.

Mgr. Martin FERRO, PhD.

Mgr. Ivana NOVOTNÁ, PhD.

*Prognostický ústav CSPV SAV
Materiálovotechnologická fakulta STU*

Práca prináša výsledky empirického zisťovania významnosti kľúčových faktorov akceptácie inovácií 4.0 (očakávaný výkon, očakávaná námaha pri osvojovaní inovácií, sociálne faktory a podporné faktory) na vzorke pracovníkov ľudských zdrojov v automobilovom sektore na Slovensku. V rámci rozšíreného modelu akceptácie a používania technologických inovácií UTAUT v práci overujeme významnosť psychologických faktorov akceptácie technologických inovácií 4.0, ako i koreláciu medzi stupňom digitalizácie výroby a jednotlivými faktormi akceptácie inovácií 4.0. Podľa zistených údajov respondenti vnímajú psychologické faktory na druhej najvyššej úrovni v rámci skúmaných súborov determinantov. Rozšírený model akceptácie a používania inovácií 4.0 bol testovaný Cronbachovým Alpha testom vnútornej konzistencie pre overenie reliability jednotlivých položiek nástroja. Potvrdené boli korelácie medzi dôverou, vnímaním rizika prijatia inovácie 4.0 a deklarovanou úrovňou digitalizácie v konkrétnych výrobných podmienkach.

Kontakt: Mgr. Martina Porubčinová, PhD., progmpor@savba.sk

Príspevok vznikol v rámci riešenia projektu VEGA 2/0077/19 Pracovné kompetencie v kontexte rozvoja priemyslu 4.0.

Aktuálne trendy v oblasti požadovaných kompetencií na trhu práce v Slovenskej republike

Current trends in the field of work competencies on the labor market in the Slovak Republic

Mgr. Martin FERÓ, PhD.

Katedra sociológie, Filozofická fakulta

Trnavská univerzita v Trnave

Príspevok prináša pohľad na aktuálnu situáciu na trhu práce a na Slovensku, podložený empirickými dátami kvantitatívneho charakteru, sprevádzaný interpretáciou v sociologickej perspektíve. Cieľom kvantitatívnej sekundárnej analýzy dát bolo štatisticky vyhodnotiť výskyt explicitne vyjadreného dopytu po konkrétnych pracovných kompetenciách v inzerovaných pracovných ponukách na Slovensku v rokoch 2020-2022 (N=49557). Výsledky sekundárnej analýzy sú doplnené výsledkami vlastného empirického zberu dát z roku 2020, ktorý bol špeciálne orientovaný na dopyt po kompetenciách v kontexte rozvoja pracovných postupov inteligentného priemyslu na Slovensku. Okrem dôležitosti technických poznatkov a zručností dáta zachytávajú aj významný dopyt po „makkých“, resp. „prenositelných“ kompetenciách ako napríklad: komunikácia, adaptabilita, tímová spolupráca, analytické myslenie, projektové riadenie, schopnosť riešiť problémy, rozhodovacie schopnosti, orientácia na výsledky, time management, kreatívne myslenie, frustračná tolerancia, vrátane schopnosti práce pod tlakom.

Kontakt: martin.fero@truni.sk

Členky a členovia programového výboru:

doc. Mgr. Roman Džambazovič, PhD. (Katedra sociológie, Filozofická fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave)

PhDr. Peter Guráň, PhD. (Katedra sociológie, Filozofická fakulta, Trnavská univerzita v Trnave)

Mgr. R. Hofreiter, PhD. (Katedra sociálnych štúdií a etnológie, Filozofická fakulta, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici)

Mgr. Marianna Mrva, PhD. (Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, v.v.i.)

Členovia organizačného výboru:

PhDr. Karol Čukan, CSc. (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky)

PhDr. Peter Guráň, PhD. (Katedra sociológie, Filozofická fakulta, Trnavská univerzita v Trnave)

Mgr. Martin Fero, PhD. (Katedra sociológie, Filozofická fakulta, Trnavská univerzita v Trnave)

Mgr. Milan Zeman (Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, v.v.i.)

Fotografie z Výročné konferencie Slovenskej sociologickej spoločnosti pri SAV

Autor fotografií: Milan Zeman

Marianna Mrva

Katarína Strapcová

Bohumil Búzik

Jakub Hankovský

Kamil Charvát

Zuzana Kusá a Peter Guráň

Vladimíra Lauko Jacková

Roman Džambazovič

Jozef Zagrapan

Miloslav Bahna

Dominika Pažická Černáková

Mária Klaučová

Milan Zeman a Silvia Miháliková

Martina Porubčinová

Martin Fero

